



HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/23-08/12

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 20. listopada 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 125. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora i članka 116. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, podnijelo 39 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 17. listopada 2023. godine.

U ime predlagatelja u radu Hrvatskoga sabora sudjelovat će Marijan Pavliček, Vesna Vučemilović, Ružica Vukovac, Nikola Grmoja, Marin Miletić i Davor Dretar, zastupnici u Hrvatskome saboru.


PREDSJEDNIK
Gordana Jandroković



HRVATSKI SABOR
Zastupnici u Hrvatskom saboru

Zagreb, 17. listopada 2023.



Hs**NP*021-03/23-08/12*653-23-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 20-10-2023		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-03/23-08/12	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
653-23-1	2	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske

Na temelju članka 116. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 56/90, 35/97, 08/98, 113/00, 128/00, 28/01, 41/01, 76/10, 85/10, 05/14, Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014. godine) i članka 125. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ broj 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20., 123/20. i 86/23.) podnosimo **Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske.**

Navedeni Prijedlog u ime predlagatelja na sjednici Hrvatskog sabora obrazložiti će zastupnici Marijan Pavliček, Vesna Vučemilović, Ružica Vukovac, Nikola Grmoja, Marin Miletić, Davor Dretar.

U ime zastupnika u Hrvatskom saboru
Predsjednik Kluba zastupnika
Hrvatskih suverenista
Marijan Pavliček



HRVATSKI SABOR

Zastupnici u Hrvatskom saboru

Zagreb, 17. listopada 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 116. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 56/90, 35/97, 08/98, 113/00, 128/00, 28/01, 41/01, 76/10, 85/10, 05/14, Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014. godine) i članka 125. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ broj 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20., 123/20. i 86/23.) zastupnici u Hrvatskom saboru podnose:

PRIJEDLOG

za pokretanje pitanja povjerenja

Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske

Podnositelji ovog Prijedloga, temeljem članka 125. stavak 3. Poslovnika Hrvatskog sabora traže da se u dnevni red sjednice Hrvatskog sabora odmah uvrsti točka Prijedlog za pokretanje pitanje povjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede iz slijedećih razloga:

Osnovni razlozi za izglasavanje nepovjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede zbog neadekvatne borbe protiv Afričke svinjske kuge što će za posljedicu imati uništenje tradicijskog svinjogojstva u Republici Hrvatskoj.

Broj svinja i krmača, kao i broj svinjogojaca u Republici Hrvatskoj je već godinama u opadanju. Tako je broj svinja u Republici Hrvatskoj u rujnu 2023. godine iznosio 931.149, dok je krmača u rujnu 2023. evidentirano 92.380.

Broj svinja primjerice 2013. godine prilikom ulaska u Europsku uniju iznosio je 1.110.650, dok je recimo broj krmača iznosio 106.000. Udio hrvatske proizvodnje svinjetine u ukupnoj proizvodnji EU-a iznosi 0,7%. Dok su najveći proizvođači Španjolska sa 22% i Njemačka sa 21% udjela u ukupnoj proizvodnji Europske unije.

Hrvatska je, kad je u pitanju svinjsko meso i dalje na samom dnu proizvodnje europskih zemalja. U Njemačkoj, Nizozemskoj, Danskoj i Austriji svinjogojstvo je, primjerice, strateška gospodarska grana i izvozni proizvod. Čak i susjedna Srbija ima stopostotnu samodostatnost u proizvodnji svinjskog mesa, a Hrvatska je svega 55% samodostatna. Zadnjih nekoliko godina uvozimo u prosjeku 90.000 tona svinjskog mesa i masti godišnje.

Afrička svinjska kuga poznata i kao *Pestis Africana Suum* ili Montgomeryjeva bolest, virusna je zarazna infekcija pravih svinja. Prepoznata je kao jedna od tri najopasnije bolesti životinja u svijetu uopće. Bolest se očituje u obliku hemoragijske groznice, a smrtnost može doseći i 100%. Bolest nije opasna za ljude i druge životinje, već isključivo za domaće i divlje svinje.

Afrička svinjska kuga (ASK) trenutno je bez presedana i glavno pitanje zdravlja životinja s kojim se svijet ikada suočio. Sprječavanje, kontrola i iskorjenjivanje Afričke svinjske kuge pitanje je visokog prioriteta za Europsku uniju (EU) jer predstavlja ozbiljan rizik za važan sektor svinjogojstva, populaciju divljih svinja i okoliš. Afrička svinjska kuga najveća je prijetnja svinjogojstvu Republike Hrvatske te populaciji divljih i domaćih svinja.

Od prve pojave Afričke svinjske kuge na području EU 2014. godine, bolest se proširila na dio država članica te je od početka godine do 15. lipnja 2023. godine u EU sustav prijave bolesti ADIS prijavljeno 255 žarišta Afričke svinjske kuge u domaćih svinja (*Njemačka 1, Grčka 3, Italija 3, Moldavija 15, Poljska 5, Rumunjska 94, Srbija 131 i Ukrajina 3*) i 4802 slučaja ASK u divljih svinja (*Bugarska 120, Češka 38, Estonija 22, Njemačka 683, Grčka 2, Mađarska 303, Italija 586, Latvija 174, Litva 186, Moldavija 6, Sjeverna Makedonija 14, Poljska 1823, Rumunjska 212, Srbija 180, Slovačka 448 i Ukrajina 5*).

S obzirom da se u našim susjednim državama pojavila Afrička svinjska kuga, bilo je za očekivati da će ista se pojaviti i u Hrvatskoj. U Srbiji je primjerice prijavljeno čak 131 slučaj izbijanja Afričke svinjske kuge u domaćih svinja i 180 slučajeva u divljih svinja, a 22. lipnja 2023. godine Afrička svinjska kuga potvrđena je i u susjednoj Bosni i Hercegovini kod jedne domaće svinje.

S obzirom da se radi o izuzetno opakoj bolesti postavlja se pitanje koliko je napora resorno ministarstvo u prethodnim godinama uložilo u preventivno djelovanje te educiranje naših lovaca i svinjogojaca o ovoj opakoj bolesti.

Ministarstvo poljoprivrede na svojim službenim stranicama navodi da kontinuirano provodi kampanju podizanja svijesti o Afričkoj svinjskoj kugi pri čemu je educirano više od 1500 lovaca, veterinarara, veterinarskih inspektora i držatelja svinja.

S obzirom da je samo broj uzgajivača svinja u Hrvatskoj cca. 29 000 (*bez lovaca, veterinarara i veterinarskih inspektora*) navedena brojka od svega 1500 educiranih je u najmanju ruku smiješna. Drugim riječima, znači da nije uspješno educirano niti 5% svih dionika u borbi protiv Afričke svinjske kuge.

Hrvatski veterinarski institut potvrdio je u ponedjeljak 26. lipnja 2023. godine Afričku svinjsku kugu u uzorcima krvi bolesnih svinja i u uzorcima organa uginulih svinja uzetih s dva objekta na području Posavskih Podgajaca u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Riječ je o dva manja objekta na kojima su se svinje držale na otvorenom.

U prvim danima pojava Afričke svinjske kuge bilo je niz propusta u borbi protiv ove opake bolesti. Tako primjerice se unatoč Afričkoj svinjskoj kugi moglo slobodno cirkulirati između naselja same općine Drenovci kao i napuštati samu općinu. Činjenica je da su policijski službenici imali svoje punktove na cestovnim izlazima iz općine, pregledavana su samo teretna vozila dok su privatni automobili mogli slobodno cirkulirati pa čak i protuzakonito prevoziti svinjsko meso. Ista se situacija događala i na cestovnim izlazima sam Vukovarsko-srijemske županije. Na izlazu iz zaraženih naselja i općine Drenovci nisu postavljene nikakve dezinfekcijske barijere.

Odmah po pojavi Afričke svinjske kuge trebalo je su u kratkom roku (*tri do četiri dana*) eutanazirati sve svinje u krugu (*sukladno europskim preporukama*) tri kilometra od mjesta zaraze, dok se u krugu od 10 kilometara trebala proglasiti zone nadzora. Time bi se spriječilo daljnje širenje Afričke svinjske kuge. No to nije učinjeno, te je eutanazija u općini Drenovci trajala mjesec i pol dana. Dok je čak cijela Vukovarsko-srijemska županija proglašena zonom nadzora.

Također valja napomenuti da je uzorak sa sumnjom na afričku svinjsku kugu uzet je u petak, 23. lipnja 2023. godine, a ravnateljica Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Tatjana Karačić ne reagira, odnosno koristi godišnji odmor.

Pozitivan rezultat je, tvrde, bio gotov tek tri dana nakon uzorkovanja, u ponedjeljak, 26. lipnja 2023. godine.

Ravnateljica Uprave za veterinarstvo Tatjana Karačić tada se vraća s godišnjeg. Prvi sastanak koji ministrica organizira bio je u srijedu, 28. lipnja 2023. godine.

Dakle, od petka, kada su veterinari posumnjali na opasnu bolest, sve do utorka nije se dogodilo ništa. Uprava za veterinarstvo Ministarstva poljoprivrede morala je imati podatak da je postavljena sumnja na afričku svinjsku kugu jer je Veterinarska stanica Županja tako i napisala. Morali su imati prijavu sumnje na zaraznu bolest koju je lokalni veterinar poslao Upravi za veterinarstvo: u njoj je navedeno na koju bolest sumnja i na koju bolest se traži analiza. O tome su obaviješteni, po protokolu, i Državni inspektorat i Ministarstvo poljoprivrede.

U samom početku zaraze, izgubilo se četiri dragocjena dana u borbi protiv Afričke svinjske kuge.

Ministarstvo poljoprivrede je donijelo od pojave Afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj slijedeće Naredbe o mjerama kontrole za suzbijanje Afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj i jedan Ispravak Naredbe i to kako slijedi:

- „NN“ br. 70/23 (29.06.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj

- „NN“ br. 71/23 (30.06.2023.), Ispravak Naredbe o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 73/23 (04.07.2023.) Naredba o dopuni naredbe o mjerama kontrole za suzbijanje Afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 77/23 (11.07.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 80/23 (18.7.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 82/23 (20.07.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 87/23 (25.07.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 99/23 (29.08.2023.) Naredba o izmjeni i dopunama naredbe o mjerama kontrole za suzbijane Afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- „NN“ br. 117/23 (10.10.2023.), Naredba o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj

Također je Ministarstvo poljoprivrede donijelo nekoliko Rješenja o određivanju zona ograničenja i zaraženih zona zbog izbijanja Afričke svinjske kuge.

Često su međutim te naredbe bile ljudima na terenu nejasne, a dodatnu pomutnju su stvorili predstavnici samog ministarstva poljoprivrede sa svoji nejasnim ili pak kontradiktornim izjavama.

Tako primjerice državni tajnik ministarstva poljoprivrede Mladen Pavić izjavljuje kronološki slijedeće:

"Posve smo svjesni slavonskih običaja i činjenice da se približava sezona svinjokolja, ali ove godine to neće biti moguće. Bit će moguće proizvoditi kulen i druge suhomesnate proizvode u objektima koji su registrirani za to, ali nažalost u domaćinstvima, ne. To treba jasno reći da ne bi bilo zablude uoči kolinja. Kako sada stvari stoje, tako je". (06.09.2023.)

"Nema kolinja u dvorištima! Virus preživljava godinama u mesu". (17.09.2023.)

"Svinjokolje će u Slavoniji biti, ali neće se smjeti klati na domaćinstvima već će se moći dovesti svinjske polovice i obraditi ih na tradicijski način, kako je to i do sada bilo". (22.09.2023.)

Koliko se neadekvatno i nestručno postupalo u borbi protiv Afričke svinjske kuge potvrđuju i brojni svinjogojci, ali i slike i medijski natpisi sa terena, od kojih izdvajamo samo pojedine

Tako primjerice brojni svinjogojci nikada nisu niti dobili rezultate uzorka testiranih i eutanaziranih svinja na Afričku svinjsku kugu što medijima potvrđuje Željka Matić iz Drenovaca, 17.09.2023. godine.

Unatoč tvrdnjama državnog tajnika Mladena Pavića, da su svi objekti u kojima je provedena eutanazija nakon 42 dana ponovo dezinficirani, svinjogojci ga demantiraju.

Ivan Peštalić iz Posavskih Podgajaca navodi 18.09.2023. godine da kod njega već 65. dan kako su svinje eutanazirane nitko nije došao nakon 42. dana u drugu dezinfekciju.

Kamioni su eutanazirane svinje poluotvoreni odvozili i prevozili do kafilerije, tj. tvrtke Agroproteinka d.d..

Koliko se nestručno postupalo najbolje pokazuje slučaj eutanaziranih svinja u Andrijaševcima, Vukovarsko-srijemska županija 16.09.2023. godine kada su eutanazirane svinje obitelji Majer izbačene na ulicu na temperaturi od plus 30 Celzijevih stupnjeva i ležale nekoliko sati dok kamionom Agroproteinka d.d. ih nije odveo. Eutanazirane svinje su bile neograđene, svima dostupne i predstavljale potencijalnu prijetnju za daljnje širenje virusa.

U cijeloj ovoj borbi nije bilo dovoljno veterinaru, predstavnika civilne zaštite, niti se unatoč apelu Predsjednika veterinarske komore Ivan Zemljaka, aktivirala Hrvatska vojska u pripomoći prilikom eutanaziranja, odnosno izvlačenja eutanaziranih svinja iz objekata. Često su sami vlasnici bili primorani pomoći veterinarima i veterinarskim tehničarima u izvlačenju eutanaziranih svinja.

Osim samih svinjogojaca na terenu, pritužbe na neadekvatnu borbu samog Ministarstva poljoprivrede protiv Afričke svinjske kuge imali su i njihovi predstavnici u Hrvatskoj poljoprivrednoj komori, kao što su Antun Golubović, predsjednik odbora za svinjogojstvo HPK, Krešimir Kuterovac, predsjednik Hrvatske udruge proizvođača svinja, a posebice zabrinjava činjenica da Veterinarski fakultet, kao jedno od najrelevantnijih institucija, ne želi, kako sami navode "u dogovoru sa Ministarstvom poljoprivrede davati ikakve izjave dok hara Afrička svinjska kuga"?!

Potrebno je također napomenuti da je u razdoblju borbe protiv Afričke svinjske kuge, do sada (*stanje 15. listopada 2023.*) eutanazirano više od 25.000 svinja, dok je više od 45.000 iz zona ograničenja poklano u ovlaštenim klaonicama. Klaonice koje sudjeluju u klanju svinja iz zona ograničenja su: Bebrinka d.o.o., Bođirković, Karalić-Cerna, MI Ravlić, PIK Vrbovec plus d.o.o., Poljoprivredni obrt Grgo, Sablić-Dubrava d.o.o. i Vajda d.d..

Klaonice su svinjogojcima, s obzirom na cjelokupnu situaciju ponudili cijene od 0,8 eura do 0,9 eura žive vage, što je daleko ispod tržišne cijene koja trenutno iznosi od 1,8 eura do 2 eura žive vage. Iako je Ministarstvo poljoprivrede osiguralo dotaciju od još dodatnih 0,8 centi po kilogramu samom svinjogojcu, ne možemo se oteti dojmu da su klaonice iskoristile Afričku svinjsku kugu za kupnju jeftinog mesa. Krajnji kupci nažalost na konačnoj cijeni mesa, to nisu naravno osjetili.

Potrebno je također naglasiti da je unatoč osiguranim sredstvima Ministarstvo poljoprivrede do sada obeštetilo svega 50 % svinjogojaca od sveukupno 1026 kojima su svinje eutanazirane. (*Vukovarsko-srijemska županija – 1017, Osječko-baranjska županija - 6, Brodsko-posavska županija - 3*). (*stanje 16. listopada 2023.*) Pojedini svinjogojci čekaju isplatu obeštećenja za eutanazirane svinje više od dva mjeseca.

Zadnja Naredba Ministarstva poljoprivrede o mjerama kontrole Afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj od 10. listopada 2023. godine pokazuje potpuno nesnalaženje Ministarstva u borbi protiv Afričke svinjske kuge.

Ovom naredbom naređuje se klanje svih svinja u objektima kategorije 0, 1 i 2 u zonama ograničenja (*Vukovarsko-srijemske županije, dijelom Osječko-baranjske županije, dijelom Brodsko-posavske županije*) u klaonicama određenim od Ministarstva poljoprivrede do najkasnije 31. listopada 2023. godine.

Postavlja se pitanje kako će se tehnički u samim klaonicama u ovako kratkom razdoblju poklati toliki broj svinja iz zona ograničenja. Također je vrlo bitno napomenuti i razdoblje klanja, odnosno vremenske prilike i previsoke vanjske temperature. Gotovo je nemoguće nakon klanja, u tim vremenskim uvjetima dimiti (*sušiti*) mesne proizvode kao što si kulen, kulenova seka, šunka i sl.

Posebice zabrinjava članak 1., stavak 7., ove Naredbe koji glasi:

„Na objektima na kojima je provedeno usmrćivanje ili klanje u skladu sa stavcima 2., 3. ili 4. te na objektima kategorije 0, 1 i 2 na kojima su svinje usmrćene zbog sumnje ili potvrde bolesti, nije dozvoljeno držati svinje najmanje 12 mjeseci“.

Ovim stavkom se doslovce uništava tradicijsko svinjogojstvo na području Vukovarsko-srijemske županije, dijelom Osječko-baranjske županije te dijelom Brodsko-posavske županije.

Ovom Naredbom se također sukladno članku 6. naređuje klanje svih svinja na objektima kategorije 0, 1 i 2 u cijeloj Republici Hrvatskoj do kraja 30. studenog 2023. godine!

Tako primjerice jedan svinjogojac u Labinu, Konavlima, Murskom Središću i sl.; koji je 300 do 500 kilometara zračne linije udaljen od mjesta zaraze mora svoje svinje poklati do kraja mjeseca studenog. Dok se ovakve mjere provode ograničenja i kontrole provede po zadnjoj Naredbi u cijeloj Republici Hrvatskoj, svinjogojci u Mađarskoj nemaju gotovo nikakve mjere ograničenja, a istovremeno su udaljeni svega 50 kilometara zračne linije od mjesta zaraze.

Također je vrlo bitno spomenuti da je divlja svinja jedan od glavnih prenosnika Afričke svinjske kuge na domaće svinje. Glavni inspektor za lovstvo posjetio je Vukovarsko-srijemsku županiju 11. listopada 2023. godine, međutim javnost ni dan danas nije upoznata koliko je divljih svinja do sada odstrijeljeno i koji su planovi za buduću.

S obzirom da se Afrička svinjska kuga kod domaćih svinja u svega dva i pol mjeseca proširila sa dva slučaja na čak više od 1000 dvorišta i 22 općine sa tendencijom daljnjeg nekontroliranog širenja smatramo da ministrica poljoprivrede Marija Vučković i resorno ministarstvo ne kontroliraju situaciju u borbi protiv Afričke svinjske kuge.

Slijedom svega navedenog Predlagatelji smatraju da Marija Vučković, ministrica poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske više ne može obnašati dužnost Ministrice poljoprivrede te predlažu da Hrvatski sabor donese:


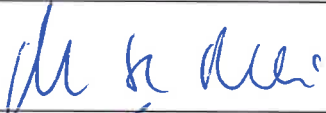


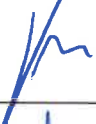






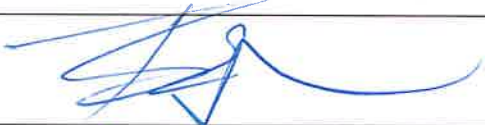


ODLUKU

o iskazivanju nepovjerenja Mariji Vučković, ministrici poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZA POKRETANJE PITANJE POVJERENJA MARIJI VUČKOVIĆ, MINISTRICI
POLJOPRIVREDE U VLADI REPUBLIKE HRVATSKE PODNOSE ZASTUPNICI:**

1.	Marijan Pavliček	
2.	Željko Šačić	
3.	MARŠO MIČANOVIĆ LITRE	
4.	Vesna Vučemilović	
5.	Božo Petral	
6.	ANTE KUJUNDŽIĆ	
7.	ANTE PRKAČIĆ	
8.	Željka Vuković	
9.	Nikola Grega	
10.	MARIN MILIČIĆ	
11.	PEDA GRBIN	
12.	ZVONIMIR TRŠKVIĆ	
13.	DARIO ŽUROVEC	
14.	DAMIR BAJIĆ	
15.	MARINA OPAČAK BILIĆ	

PRIJEDLOG ZA POKRETANJE PITANJE POVJERENJA MARIJI VUČKOVIĆ, MINISTRICI
POLJOPRIVREDE U VLADI REPUBLIKE HRVATSKE PODNOSE ZASTUPNICI:

16.	KAROLINA VIDOVDEKIRO	
17.	MARIJA SEBAC CASPARIĆ	
18.	NINO RASPOVIĆ	
19.	MARTINA ULTRIĆ UJKIĆ	
20.	BOŠKA BAN VLAHER	
21.	ANDREJA MARIĆ	
22.	SANJA RADOVIĆ	
23.	MISIL JAKŠIĆ	
24.	ARSEN BALIĆ	
25.	ANKA MEAC-TAMJAŠ	
26.	DALIJA ORESKOVIĆ	
27.	BEPAN GLAVASIĆ	
28.	DANIEL SPADIĆ	
29.	STIPO MLINARIĆ	
30.	IVAN PENAVA	